

Kullanıcılar İçin “Bilgisayar Ve Mobil Araç Güvenlik Portalı” Projesi

Yrd.Doç.Dr. Nilgün Tosun¹

¹Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, Edirne

nilgunt@hotmail.com

Özet: Bilişim teknolojilerinin yoğun olarak kullanıldığı günümüzde, özellikle internet ortamında paylaşılan ve depolanan bilgilerin, dolayısıyla kişilerin ve kurumların güvenliği, öncelik verilmesi konuların başında gelmektedir. Bilişim güvenliği konusunda, her yaş grubundan kullanıcıya ulaşmak ve bilgi sahibi yapmak adına çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Bu uygulamalara destek vermek amacıyla bir proje geliştirilmiştir. Bu bildiri, Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü 3. Sınıfta okutulmakta olan BÖTE’de Özel Konular dersi kapsamında gerçekleştirilen “Bilgisayar ve Mobil Araç Güvenlik Portalı” projesi hakkında bilgi verecektir. Proje kapsamında bir web sitesi, Twitter hesabı ve Facebook topluluğu oluşturulmuştur. Projenin amacı, bilişim teknolojileri kullanıcılarının güvenlik konusundaki bilgi açığını kapatmak, doğru bilinen yanlışları düzeltmek, yol göstermek ve farkındalık oluşturmaktır. Proje, “Güvenliğiniz elinizde.” sloganıyla yayınlanmıştır. Projenin, hedefleri ve farklı platformlarda işliyor olması göz önüne alındığında, alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bilişim güvenliği, internette güvenlik, bilgisayar güvenliği, güvenlik portalı.

1. Giriş

Bilişim teknolojileri, son yıllarda inanılmaz bir hızla gelişim göstermiştir. Kablosuz ağ bağlantıları, akıllı telefonlar, sosyal ağlar ve tabletlerin yaşamımıza girmesi, oldukça yakın tarihlerde gerçekleşmiştir. Bu ve benzeri teknolojiler birçok kullanım alanı bulmanın yanı sıra, çeşit ve sayıca da sürekli artmaktadır. Bugünün bilişim teknolojilerinin kullanıcı sayısındaki artışta, çeşitli etkenler söz konusudur. Netbook, tablet ve akıllı telefonların hafif ve kolay taşınabilir olması, cihazların şarj sürelerinin kısalması ve batarya ömürlerinin uzaması gibi. Ayrıca, kablolu ve kablosuz bağlantıların çeşitli hız ve ücretlerle kullanıcıların hizmetine sunulması da bu konuda önemli faktörler arasında sayılabilir. Bu etkenler arasında en dikkat çekici belki de ilk sırada sayılması gereken, bu cihazların tümünün internete bağlanabilme özelliğinin olmasıdır. 1993 yılında Türkiye’nin ilk yurtdışı internet bağlantısının yapılışından bugüne hayatımızda çok şey değişti. 1996’da Hotmail hizmete girdi. Türkiye’deki internet kullanıcılarının sayısı 1997 yılında 300.000’i aştı. 2004 yılında Facebook kuruldu. 2009 yılında 3G teknolojisi kullanılmaya başlandı ve 2011’de Vine ile 6 saniyelik videolar hayatımıza girdi. 2014 yılında ise Instagram’da 1 dakikada paylaşılan fotoğraf sayısı 3600’dür [1]. Türkiye İstatistik Kurumu’nun Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2014 verilerine göre, 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar kullanım oranı %53.5, internet kullanım oranı ise %53.8’dir. Aynı araştırmanın verilerine göre, bilgisayar ve internet kullanım oranlarının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24 olarak belirlenmiştir. İnterneti 2014 yılının ilk üç ayında hemen her gün veya haftada en az bir defa kullanan 16-74 yaş grubu düzenli

internet kullanıcılarının oranı, 2013 yılındaki yüzde 39.5 düzeyinden yüzde 44.9’a yükselmiştir. İnternet kullanım amaçları dikkate alındığında, 2014 yılının ilk üç ayında internet kullanan bireylerin %78.8’i sosyal paylaşım sitelerine katılım sağlarken, bunu %74.2 ile online haber, gazete ya da dergi okuma, %67.2 ile mal ve hizmetler hakkında bilgi arama, %58.7 ile oyun, müzik, film, görüntü indirme veya oynatma, %53.9 ile e-posta gönderme-alma takip etmiştir. İnternet kullanan bireylerin internet üzerinden kişisel kullanım amacıyla mal veya hizmet siparişi verme ya da satın alma oranı da, %30.8 olarak belirlenmiştir [2]. MasterCard firmasının Almanya, İsveç, Birleşik Krallık, Polonya, Rusya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Türkiye, İtalya ve İspanya’da tüketicilerin e-ticarette kullandığı mobil uygulamalara yönelik düzenlediği anket sonucuna göre; Türkiye, %97’lik oranla akıllı telefonuna en çok uygulama yükleyen ülke oldu. Ankete katılan Türklerin %63’ü, yerli alışveriş uygulamalarını kullanarak Türkiye içinde faaliyet gösteren online mağazalardan sipariş vermektedir [3]. Konu ile ilgili bir başka çarpıcı rakam, [4]’ün analiz raporlarında şu cümlelerle yer almaktadır: “12 Şubat 2014 Çarşamba günü sosyal medya, Muhteşem Yüzyıl dizisinde Şehzade Mustafa’nın katledilmesiyle çalkalandı. Bu bölümde 23:00-23:59 saatleri arasında, yani katlin gerçekleştiği sahneyi kapsayan aralıkta, toplam 41390 tweet atıldı. Takip eden saatte ise 36163 tweet atıldı.”. Türkiye Bankalar Birliği tarafından yayınlanan Mart ayı İnternet ve Mobil Bankacılık İstatistikleri Raporu’nda, internet bankacılığı yapmak üzere sistemde kayıtlı olan ve en az bir kez giriş işlemi yapmış toplam bireysel müşteri sayısının, Mart 2014 itibarıyla, 28.590.000 kişi olduğu belirtildi [5].

Rakamlardan da tahmin edilebileceği gibi, bunca kullanıcı, uygulama ve veri yoğunluğu içinde güvenlik

sorunlarının yaşanması kaçınılmazdır. Siber zorbalık, bilgi hırsızlığı, istenmeyen e-posta bombardımanı, zararlı yazılımlar ve şifre kırıcılar, kimlik avı dolandırıcılığı, bilişim teknolojisinin gelişimiyle birlikte güvenlik sorunları dağarcığımıza giren kavramlardan sadece bir kaçıdır. Bu konuda son çalışmalardan biri olan Incapsula firmasının yayınladığı ve 2013 yılına ait araştırmada, dünya internet trafiğinin %61.5'ini insanlar değil, internet ortamındaki şifre kırıcı, spam, scraper ve diğer zararlıların oluşturduğu ifade edilmektedir [6].

Zararlı unsurların bu denli yüksek oranda rahatça hareket edebildiği internetin, her yaştan bireyin kullanımına açık olduğu dikkate alınır, bilişim güvenliği konusunun ön plana çıkması zorunludur. Bu nedenle, kullanıcıların bilgilendirilmesi ve konuyla ilgili farkındalık oluşturulması gündeme gelmektedir. Bu gerçekten hareketle, bilişim okuryazarı olan her bireye hitap edebilecek bir çalışma planlanmıştır. Çalışma, Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü 3. Sınıfta okutulmakta olan BÖTE’de Özel Konular dersi kapsamında gerçekleştirilmiştir. “Bilgisayar ve Mobil Araç Güvenlik Portalı” adı altında geliştirilen bu çalışma, “Güvenliğiniz elinizde.” sloganıyla yayınlanmıştır. Bilişim teknolojileri kullanıcılarının güvenlik konusundaki bilgi açığını kapatmak, doğru bilinen yanlışları düzeltmek, yol göstermek ve farkındalık oluşturmak hedefleri ile geliştirilen bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

Bilgisayar ve Mobil Araç Güvenlik Portalı’nın geliştirilmesi sürecinin başından sonuna kadar, Vipre Türkiye Genel Koordinatörü Sayın Faruk Kekevi’den destek alınmıştır. Desteklerinden ve katkılarından dolayı kendisine şükranlarımı sunarım.

Portalın geliştirilmesinde takip edilen adımlar aşağıda özetlenmiştir:

1. Öncelikle, portalın amacına uygun olarak genel konu çerçevesi çizilmiştir.
2. Bu çerçeve dahilinde ele alınacak alt konu başlıkları belirlenmiştir.
3. Bu konulara ilişkin alan yazın taraması yapılmış, elektronik tüm kaynaklara ve haberlere ulaşılmaya çalışılmıştır.
4. Daha sonra elde edilen bilgiler kategorize edilerek düzenlenmiştir.
5. Verilerin okuyucuya ulaştırılması için bir web sitesi tasarımı yapılmıştır. Düzenlemesi yapılan bilgiler siteye yerleştirilerek portal oluşturulmuştur.
6. Portalın yayınlanmasından önce, 20 civarında üniversite öğrencisinin siteye erişerek, öneri ve eleştirilerinin alınması sağlanmıştır.

7. Sayın Kekevi’nin ve öğrencilerin önerileri doğrultusunda değişiklikler yapılarak portala son hali verilmiştir. Aşağıda, portala ait ekran görüntüleri yer almaktadır.



Şekil 1. Bilgisayar ve Mobil Araç Güvenlik Portalı giriş sayfası

8. Portala giriş için <http://bilisimguvenligi.trakya.edu.tr> adresi kullanılmaktadır. Ana sayfada; Bilgisayar Güvenliği, Mobil Güvenliği, İnternet Güvenliği, Sosyal Medya Güvenliği ve Virüsler&Antivirüsler menüleri yer almaktadır. Bu menülerin her birinde, konuya ilişkin içerikler yer almaktadır.



Şekil 2. Bilgisayar ve Mobil Araç Güvenlik Portalı menü örneği

Ekranın sol tarafında Hakkımızda, Son Yazılar ve Yararlı Linkler alanları görülmektedir. Ekranın orta kısmında konu ile

ilgili Son Haberler bölümü ile etkinlik duyurularının yer aldığı Duyurular bölümü yer almaktadır. Ekranın sağ tarafında ise, daha çok kullanıcıya ulaşabilmek için hazırlanacak Facebook sayfası ve Twitter hesabına ilişkin linklere yer verilmiştir.

9. Konuyla ilgili olarak daha çok kullanıcıya ulaşabilmek için Bilişim Portalı adı altında bir Twitter hesabı açılmıştır.



Şekil 3. Bilişim Portalı Twitter sayfası

10. Ayrıca bir de Facebook topluluğu oluşturulmuştur. Topluluğa Bilişim Güvenlik Portalı adı verilmiştir.



Şekil 4. Bilişim Güvenlik Portalı Facebook sayfası

3. Sonuç

İnternete bağlı bilgisayar ve mobil araç kullanıcı sayısı sürekli artmaktadır. Bu cihazlarla yazı, fotoğraf ve video paylaşımı, alışveriş, e-bankacılık, haberleşme gibi çok sayıda ve türde işi yapabilmekteyiz. Üstelik tüm bu işlemleri zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın yapmak artık mümkün hale gelmiştir. Çok sayıda ve türde bilginin dolaştığı ve depolandığı böylesi bir ortamda, bu bilgilerin dolayısıyla kişi ve kuruluşların güvenliğini sağlamak önem arz etmektedir. Bu konuda bireyleri bilgilendirmek ve farkındalık oluşturmak için; bilimsel araştırmalar, seminer ve toplantılar yapılabileceği gibi, blog yazıları, sanal topluluklar oluşturulabilir, kamu spotları yayınlanabilir, internet siteleri açılabilir. Bu çalışmada, bilişim güvenliği konusunu geniş kitlelere ulaştırabilmek adına bir web sitesi tasarlanmış, bir Twitter hesabı açılmış, bir de Facebook topluluğu oluşturulmuştur. “Güvenlik Elinizde” sloganıyla kullanıcılara ulaşılan bu ürünlerle ile bilişim güvenliği konusunda yapılan çalışmalar katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bundan sonraki süreçte, bu tür ürünlerin engelli bireylerin de yararlanabileceği formatta geliştirilmesi, içeriğin farklı boyutlarda genişletilmesi hedeflenmektedir.

Kaynaklar

- [1] http://bilgicagi.com/Yazilar/18306-turkiyede_internetin_21_yili.aspx (1.10.2014 tarihinde erişilmiştir.)
- [2] <http://www.tuik.gov.tr> (10 .10.2014 tarihinde erişilmiştir.)
- [3] <http://www.turk-internet.com/portal/yazigoster.php?yaziid=48101> (12.10.2014 tarihinde erişilmiştir.)
- [4] <http://monitera.com> (12 .10.2014 tarihinde erişilmiştir.)
- [5] <http://psmmag.com/haber/internet-bankaciligi-kullanici-sayisi-artti/589161> (14.10.2014 tarihinde erişilmiştir.)
- [6] <http://incapsula.com/blog> (14.10.2014 tarihinde erişilmiştir.)